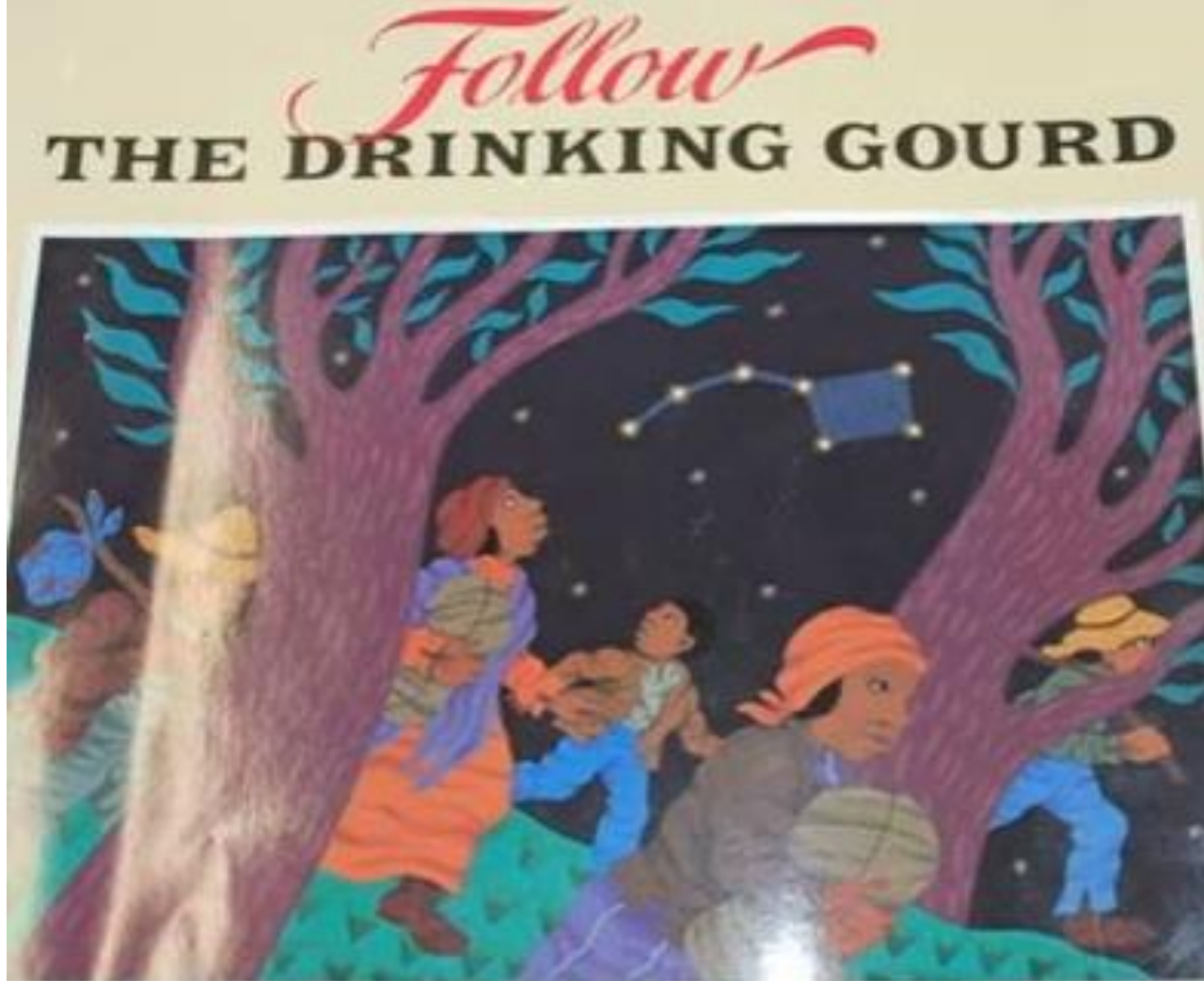

FOLLOW THE DRINKING GOURD

By Jeanette Winter

सप्तरुशी नखेत्रावळीचे दिशेन चलात.

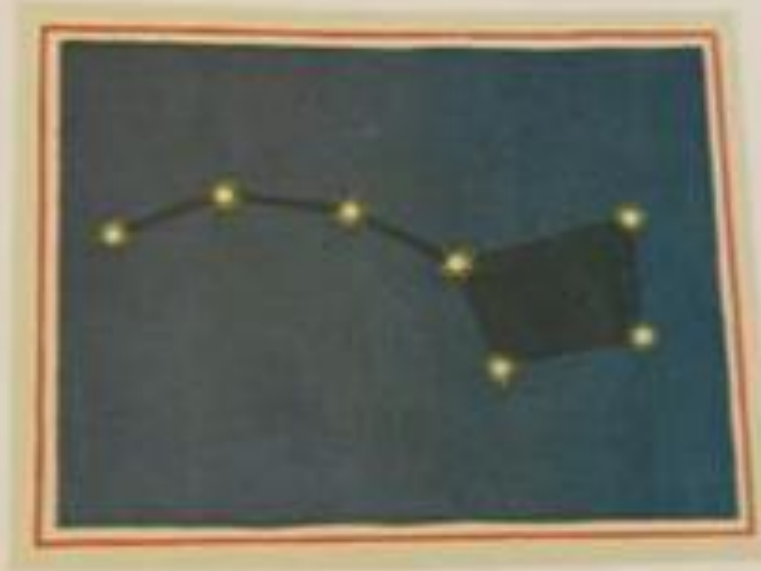
जेयानेट विंटर, कोंकणी अणकार: ग्लिनीस डायस

सप्तरुशी नखेत्रावळीचे दिशेन चलात

जेयानेट विंटर, कोंकणी अणकार: ग्लिनीस डायस

Follow **THE DRINKING GOURD**

Story and Pictures by
JEANETTE WINTER

काणयेचो सार

अमेरिकेंत गुलामीच्या काळार सुरवातीच्या दिसांनी कांय गुलाम्यांनी पळून वचपाचें थारायलें. मुक्ती खातीर ते उत्तरेक म्हणल्यार चडशे कॅनडाक वताले. 1840 मेरेन काळे लोक, गुलाम आनी गोऱ्या लोकांच्या समर्थकांचें एक गुप्त जाळें तयार जाल्लें. हे लोक पळून वचपी गुलाम्यांक मदत करताले. हेंच जाळें “अण्डरग्रावण्ड रेलरोड” नांवान नांवरुपाक आयलें.

हे गुलाम रातचे काळखांत प्रवास करताले आनी दिसाचे लिपताले. न्हंयेचे देगेर शेंकड्यांनी अंतर चलतना तांकां खूब त्रास सोंसचे पडटाले. गुलाम्याक सोदपाक आनी धरपाक तांचो धनी कुत्र्यां सकट आपल्या खास सैनिकांक धाडटालो. “मुक्त” राज्यांत पावून लेगीत पळिल्ल्या गुलाम्यांक इनामाचे आशेन ते परत तांच्या धनयाचे सुवादीन करताले.

“अण्डरग्रावण्ड रेलरोडाची” सगल्यांत फामाद व्यक्ती म्हणल्यार हेरिएट टबमॅन. ताणें शेंकड्यांनी गुलाम्यांक मुक्ती मेळोवन दिल्ली. तातूंतलीच आनीक एक व्यक्ती म्हणल्यार पेग-लेग-जो. हो व्हडेकार एका पांयान पांगळो आशिल्लो. तो कापासाच्या शेतमालका कडेन मेस्तपणाचें काम करतालो. तो थंय काम करपी गुलाम्यां कडेन इश्टागत करतालो, आनी तांकां “फॉलो द ड्रिंकींग गॉर्ड” हें सादें गीत शिकयतालो. ह्या गितांत “अण्डरग्रावण्ड रेलरोड म्हणल्यार” गुलाम्याक मुक्तीची वाट दाखोवपी शिकवण आशिल्ली. हाचो अर्थ उत्तरे वटेन सप्तर्शी नखेत्रावळीचे दिशेन चलात म्हूण ध्रूव नखेत्र दाखयतालो. गुलाम जशें जशें मुक्तीच्या मार्गार पावताले तशें तशें तांकां पेग-लेग-जो वा झाडाचेर गावपी शेवणें ह्या चित्रांत एक दावो पांय आनी दुसरो लांकडाचो पांय हाचे वेल्यान गुलाम्याक तो सारको मार्ग म्हूण कळटालें.

“दोन दोंगरां मदीं” टॉमबिगबी ही गुप्त न्हंय व्हांवताली. दुसरी टेनेसी न्हंय आनी “एक व्हड न्हंय” ऑहियो. ऑहियो न्हंयेचे देगेर पेग-लेग-जो पळून गेल्ल्या गुलाम्याची वाट पळयतालो आनी तांकां न्हंये पलतडीं व्हरून एका “मुक्त” राज्यांत पावयतालो. थंयच्यान गुलाम लिपून एका घरांतल्यान दुसऱ्या घरांत वताले. आनी जर तांचें नशीब बरें आसल्यार थंयच्यान कॅनडा वा उत्तरेक मुक्ती भुंयेर म्हणल्यार सुरक्षीत जाग्यार पावताले.

Long ago before the Civil War there was an old sailor called Peg Leg Joe who did what he could to free the slaves.

अमेरिकेंत यादवी झूज सुरू जावचे आदीं पेग-लेग-जो नांवाचो एक जाणटो तारवटी आशिल्लो. तो गुलाम्यांक मुक्त करपा खातीर खूब धडपडटालो.

Joe had a plan to use hammer and nail and saw, and work for the master. The man owned slaves on the cotton plantation.

जो एका कापसाच्या शेत धनया कडेन मेस्तपणाचें काम करतालो. त्या शेतांत जायते गुलाम कामाक आशिल्ले.

Joe had a plan at night when work was done he taught the slaves a song that secretly told the way to freedom. Just follow the Drinking Gourd it said.

सगळें काम सोंपले उपरांत जो रातचो त्या गुलाम्यांक एक गीत शिकयतालो आनी त्या गिता वरवीं तांकां गुपीतपणान मुक्तीचो मार्ग सांगतालो. तो तांकां 'सप्तरुशी नखेत्रावळी वटेन चलात' अशें सांगतालो.

When the song was learned and sung all day Peg Leg Joe would slip away and work for another master and teach the song again.

गुलाम हैं गीत शिकून दीसभर गायत रावले म्हणटकच पेग-लेग-जो थंयच्यान वतालो आनी दुसऱ्या धनया कडेन वचून थंयच्या गुलाम्यांक तेंच गीत शिकयतालो.

One day a slave named Molly saw her man James sold to another master. James will be taken away and the family torn apart. Just one more night together.

एक दीस मोलीचो घोव जेम्साक ताच्या धनयान दुसऱ्या एका धनयाक विकलो. जेम्स तांचे पसून पयस गेल्यार ताचें पुराय कुटुंब गळसणटा आशिल्लें. तांच्या एकठांयपणाची ती निमणी रात आशिल्ली.

A quail calls in the trees that night. Molly and James remember Joe's song.

They sing it low:

ते रातीक झाडांतल्यान एका शेवण्याचो आवाज आयकूंक आयलो. त्याच खिणाक मोलीक आनी जेम्साक पेग-लेग-जोचें गीत याद जालें. तें गीत तीं सवकास गावपाक लागलीं.

“When the sun comes up and the first quail calls, follow the Drinking Gourd.”

“सुर्याचें पयलें किरण धर्तरेर पडटकच शेवण्याचो आवाज आयकूंक येतलो तेन्ना सप्तर्शी नखेत्रावळीचे दिशेन चलात.”

They looked to the sky and saw the stars. Taking their son Isaiah, old Haddie and her grandson George, Molly and James set out for freedom that very night following the stars of the Drinking Gourd.

तांणी मळबांतल्या नखेत्रां वटेन पळयलें. आपलो चलो इसायाह, जाणटी हॅडी आनी तांचो नातू जॉर्ज हांकां घेवन माॅली आनी जेम्स तेच रातीक मुक्ती वटेन 'सप्तरुशी नखेत्रावळीचे' दिशेन गेलीं.

They ran all night through the fields till they crossed the streams of the woods.

रानांतले ल्हान व्हाळ हुपीसर तीं रातभर शेतांतल्यान चलत रावलीं.

When daylight came they hid in the trees watching, listening for the master's hounds that were loose to find them.

दीस जातकच तांच्या धनयान धाडिल्ल्या सैनिकांक पळयत आनी सुण्यांचो आवाज आयकत तीं गच्च रुखांनी लिपून रावलीं.

But the dogs lost the runaway scent at the stream and Molly and James and Isaiah old Hattie and young George were not found. They hid all day in the woods.

पूण न्हंय हुपले उपरांत सुणीं तांच्या आंगाचो वास घेवपाक शकलीं नात. अशे तरेन मॉली, जॅम्य, इसायाह, जाणटी हॅडी आनी तरणाटो जॉर्ज सैनिकां पसून वाटावले. आख्खो दीस तीं त्या रानांत लिपून रावलीं.

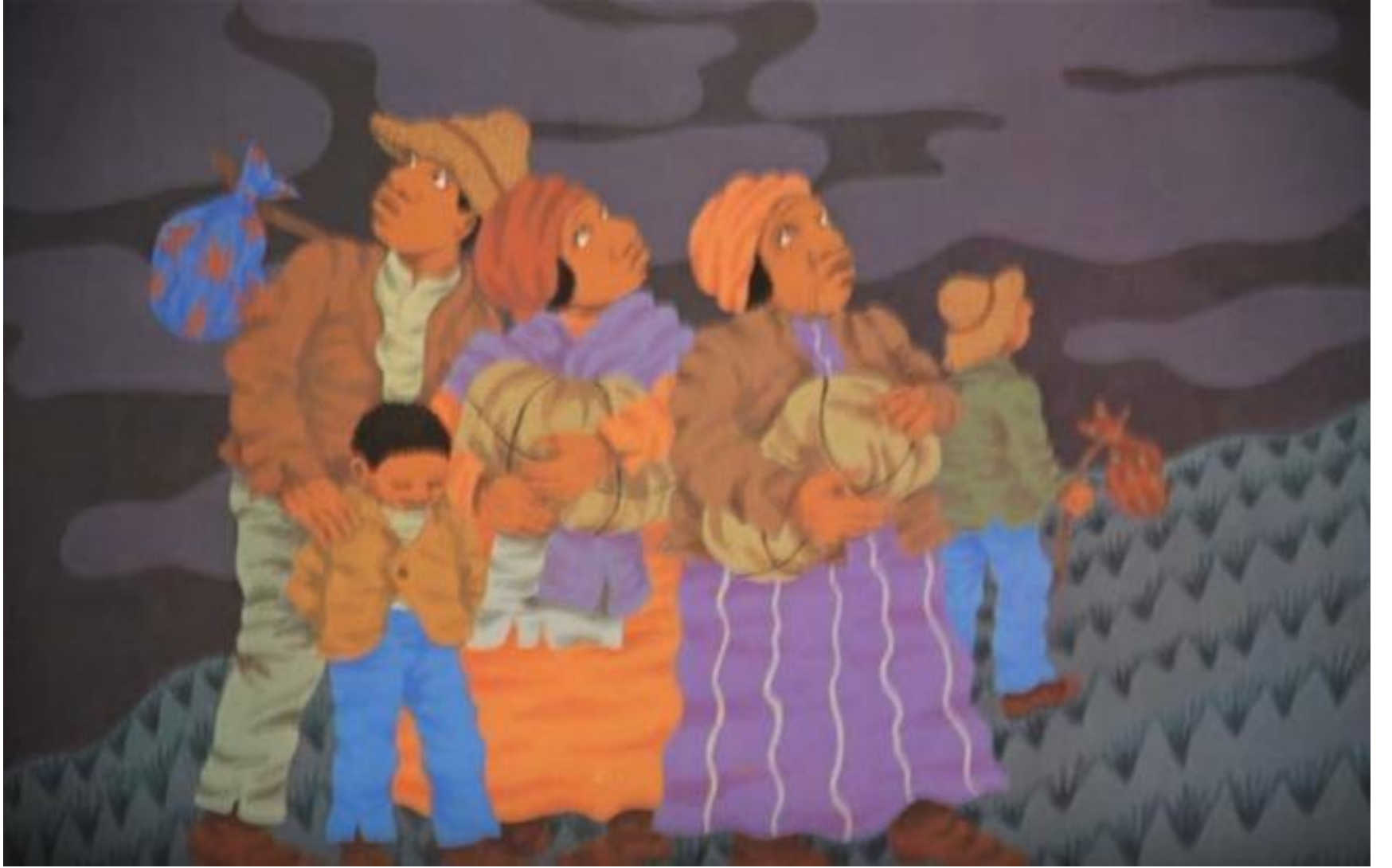
At night they walked again singing Joe's song and looking for the signs that marks the trail.

पुराय रातभर तीं ल्हव आवाजांत पेग-लेग-जोचें गीत गायत, योग्य वाटेच्यो कुरवो सोदीत चलत रावलीं.

Sometimes empty bellies to sleep on. Sometimes no stars to guide the way.

केन्ना तांकां उपाशी पोटार न्हिदचें पडटालें जाल्यार केन्ना वाट दाखोवपी मळबांतलीं नखेत्रांय नासतालीं.

**“Now the river bed makes it a very good road, The dead trees were showing the way
The foot peg for travel, and follow the Drinking Gourd.”**

“न्हंयेचें पात्रच आशिल्ली बरी वाट, मेल्लीं झाडांच योग्य दिशा दाखयतालीं. प्रवासा खातीर आशिल्ल्यो पावलखुणो आनी सप्तरुशी नखेत्रावळी वटेन चलात.”

Walking by night, sleeping by day for weeks they travelled on. Sometimes berries to pick and corn to snatch and sometimes fish to catch.

रातचें चलप आनी दिसाचें न्हिदप अशें करीत तांणी कांय आठवडे आपली यात्रा चालू दवरली. केन्ना बोरां चाबडावन, केन्ना मको खावन जाल्यार केन्ना न्हंयेंतलें नुस्तें धरून तीं आपलें पोट भरतालीं.

They never knew what lay ahead. There was danger from men who would send them back and danger from hungry beasts. But sometimes a kind deed was done.

केन्ना तांकां धरून परत धनया कडेन पावोवपी मनशां पसून धोको आशिल्लो जाल्यार केन्ना रानटी सावदांचे भकीक पडपाचो भंय. जाल्यार केन्ना बरी गजालूय घडूं येता अशे पद्दतीन मुखार कितें घडत हें तांकांच खबर नासतालें.

One day as they hid in a thicket a boy from a farm found them. In a bag of feed for the hogs in the wood he brought bacon and corn bread to share. Singing low they traveled on.

एक दीस तीं दाट रानांत लिपिल्लीं आसतनाच फार्मांतल्या एका चल्यान तांकां पळयलीं. तो दुकरां खातीर पोतयेंत भरून खाण घेवन वतालो. तो तांचे खातीर दुकराचें मांस आनी मक्याची भाकरी घेवन आयलो. तें खावन सवकास गायत तीं फुडले वाटेक लागलीं.

“The river is between the two hills, follow the Drinking Gourd.

There is another river on the other side, follow the Drinking Gourd.”

“दोन दोंगुल्ल्यां मदीं एक न्हंय आसा, सप्तर्शी नखेत्रावळीचे दिशेन वचात.

दुसरे वटेन आनीक एक न्हंय आसा, सप्तर्शीचे नखेत्रावळीचे दिशेन मुखार सरात.”

On and on they followed the trail to the river's end. From the top of the hill they saw the new path – another river beneath the stars to lead them to freedom land. The Drinking Gourd led them on. The song was almost done.

तीं न्हंयेच्या काठा वयल्यान चलत रावलीं. मुखार दोंगरा माथ्या वयल्यान तांकां एक वाट दिश्टी पडली. तांकां नखेत्रांच्या उजवाडान मुक्तीचे भुंयेर व्हरपी वाट दाखोवपी अशी आनीक एक न्हंय दिसली. सप्तरुशी नखेत्रांचो पुंजुलो तांचे खातीर मार्गदर्शक थारलो. गीत सोंपत आयिल्लें.

**“When the great big river, meets the little river, follow the Drinking Gourd,
For the old man is waiting to carry you to freedom, if you follow the Drinking Gourd.”**

“ल्हान न्हंय, व्हड न्हंयेक मेळटा, थंय सप्तर्शीचे दिशेन मुखार सरात. कारण एक जाणटो, तुमकां मुक्ती दिवपा खातीर तुमची वाट पळयत आसा.”

They climbed the last hill. Down below was Peg Leg Joe waiting at the wide Ohio River to carry them across. Their spirits rose when they saw the old man. Molly and James and Isaiah, old Haddie and George ran to the shore.

शेवटाक तीं निमणी दोंगुल्ली चडलीं. सकयल पेग-लेग-जो विस्तीर्ण ऑहियो न्हंय हुपपा खातीर तांची वाट पळयतालो. त्या जाणट्याक पळोवन तांकां उपाट खोस जाली. माँली, जेम्स, इसायाह, जाणटी हँडी आनी जॉर्ज न्हंयेच्या काठार धांवलीं.

Under a starry sky Joe rode them across the wide Ohio River. He told them of hiding places where they would be safe – a path of houses stretched like a train on a secret track leading north to Canada. He called it the **Underground Railroad**. It carried riders to freedom.

नखेत्रांनी भरिल्ले ते रातीक पेग-लेग-जोन तांकां विस्तीर्ण ऑहियो न्हंयेच्या पलतडीं पावयलीं. पेग-लेग-जोन तांकां लिपपा खातीर साबार सुरक्षीत सुवातीय दाखयल्यो. त्या सुवातींनी रेल्वेच्या डब्या भशेन दिसपी जायतीं घरां आशिल्ली, तीं उत्तरे वटेन कॅनडा वचपी एका गुपीत रस्त्याचेर आशिल्लीं. ताकाच “अण्डरग्रावण्ड रेलरोड” नांवान वळखताले. तो रस्तो प्रवाशांक मुक्ती मेळोवन दितालो.

The first safe house stood on the hill. The lamp was lit which meant it was safe to come.

Ragged and wary they waited well. Joe signaled low with a hoot like an owl. Then the door opened wide to welcome the freedom travelers.

एके दोंगुल्लेर पयलें सुरक्षीत घर आशिल्लें. त्या घरा भायर बल्ब पेटिल्लो आसप म्हणल्यार सगळें सुरक्षीत आसा असो ताचो अर्थ. थकिल्ले गुलाम धादोसकायेन वाट पळयताले. पेग-लेग-जोन शिटी मारून तांकां खुणायले. घराचें दार उगडलें आनी “मुक्ती प्रवाशांचो” काळजांतल्यान येवकार जालो.

They were rushed through the house to the barn for the farmers knew there were slave-catchers near.

त्या घरांतल्यान एक शेतकार रोखडेच तांकां एका शेतांत घेवन गेलो. गुलाम्यांक धरपी सैनीक त्या वाठारांत आसात हें थंयच्या शेतकारांक खबर आशिल्लें.

A trapdoor on the floor took them under the barn to hide until it was safe to move on.

Then Peg Leg Joe went back to the river to meet others who followed the Drinking Gourd.

जे मेरेन ते सुरक्षीत वचूंक पावचे नात तो मेरेन तांकां चोरवाटेंतल्यान एका तळघरांत व्हरून लिपयले. आनी हेर मुक्ती प्रवाशांक मदत करपा खातीर पेग-लेग-जो परत न्हंयेच्या काठार गेलो.

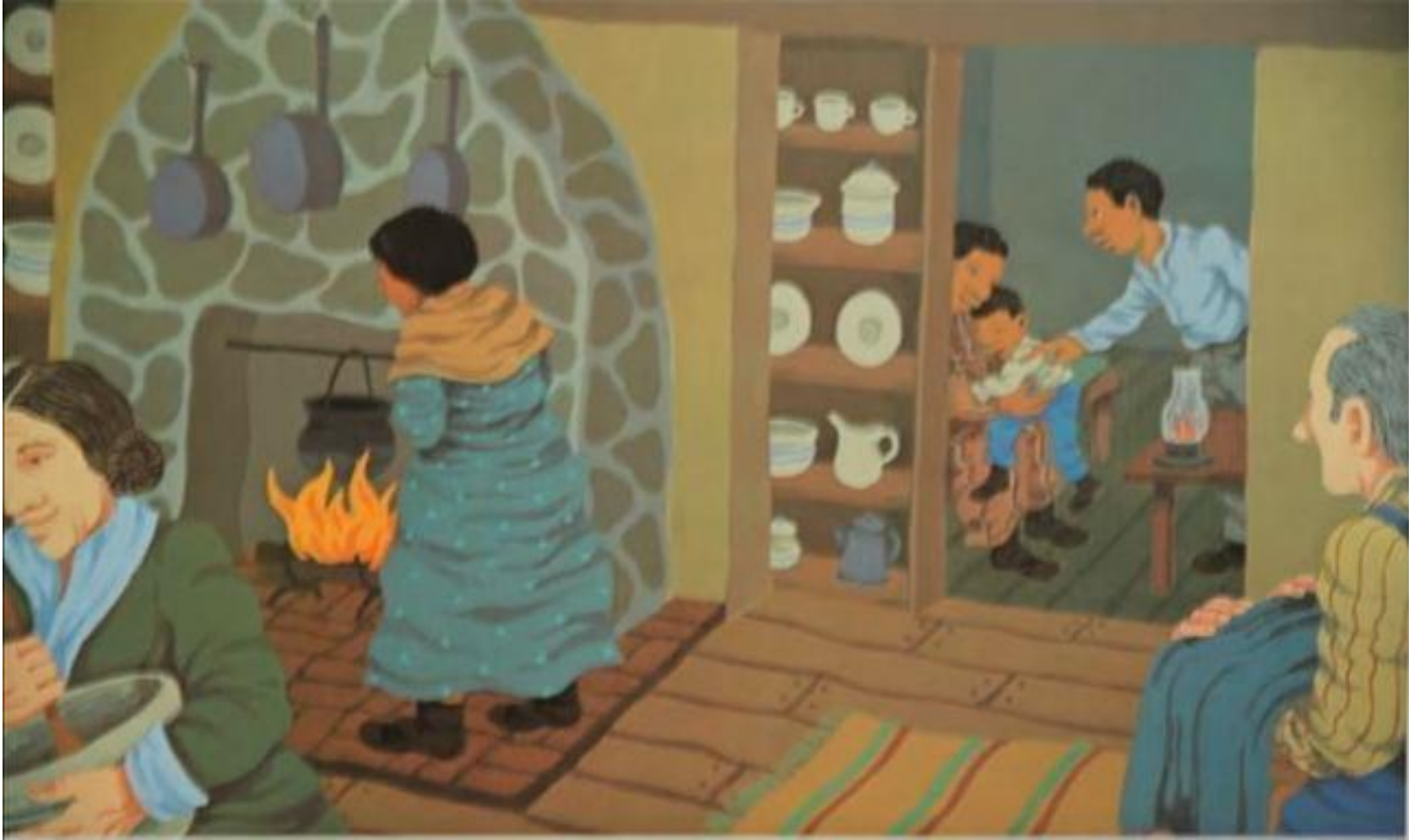

This time James called the signal a hoot like an owl that opened the door to a Quaker farm the travelers were led to a secret room hidden behind the shelves.

हैं फावट जेम्सान हेर प्रवाशांक शिटी मारून कुरू केली. उपरांत एक दार उगडलें आनी तांकां “क्वेकर फार्मांत” घेवन गेले. थंय एके आलमारी फाटल्यान आशिल्ले चोरकुडींत प्रवाशांक लिपोवन दवरले.

With dangers still near to close for ease the farmers send the five travelers on. He drew a map that showed the way to North on the midnight road to the next safe house just over two hills.
कारण भायर अजूनय धोको आशिल्लो. देखून शेतकारांनी पांच प्रवाश्यांक मुखार धाडले. मध्यान रातीर प्रवाश्यां खातीर दोन दोंगुल्ल्यो हुपून दुसऱ्या सुरक्षीत घरांत पावपा खातीर उत्तरे वटेन वचपाचो मार्ग दाखोवपी एक नकासो तयार केलो.

They rested here for many days and heal their wounds soft beds, full meals, new clothes; hot baths washed away some fear and pain.

प्रवाशी थंय खूब दीस रावले आनी तांणी आपल्या थकिल्ल्या पांयांक विसव दिलो. थंय तांकां मोव गादयो, पोटभर जेवण, नवे कपडे दिले; न्हावपाक दिल्ल्या गरम उदकान तांच्या आंगांतलो भंय आनी दूख धुवन गेल्लीं.

Isaiah smiled.

इसायह हांसलो.

When they were strong they traveled again from house to house on the underground trail still following the drinking gourd north.

गळसणिल्ली तांक परत बळाटून तीं एका सुरक्षीत घरांतल्यान दुसऱ्या सुरक्षीत घरांत गेलीं. तीं सातत्यान सप्तऱुशी नखेत्रावळीचे दिशेन उत्तरे वटेन चलत रावलीं.

Sometimes they traveled on foot, sometimes they by cart. The wagon they rode near their journeys and carried fruit to market and runaways to freedom.

तांणी कांय प्रवास चलूनच जाल्यार कांय प्रवास टांग्यांतल्यान केलो. त्या टांग्यांचेर बाजारांत व्हरपा खातीर फळां घातिल्लीं आसतालीं देखून तांचेर कोण दुबाय घेनाशिल्लो. अशे तरेन मुक्ती प्रवाशांनी आपलो प्रवास सोंपयलो.

At last they came to the shores of Lake Erie. Molly and James and Isaiah old Hattie and young George climbed aboard the steamship that would carry them across to Canada for freedom. Five more souls are safe old Hattie cried. The sun shone bright when they stepped on land. They had followed the Drinking Gourd.

शेवटाक मुक्ती प्रवाशी एरी तळ्याच्या काठार पावले. मोली, जॅम्स, इसायाह, जाणटी हॅडी आनी जॉर्ज कॅनडाक तांकां मुक्ती सुवातेर घेवन वचपी एके बोटीर चडलीं. आनीक पांच जीव आतां सुरक्षीत वाटावल्ले म्हूण जाणटे हॅडीच्या दोळ्यांनी दुकां भरलीं. तांणी कॅनडाचे भुंयेर पावल दवरले तेन्ना सूर्य पुरायपणान परजळूंक लागिल्लो. तांणी सप्तर्शी नखेत्रावळीचे दिशेन प्रवास केल्लो.